

Siedlisko 1130 zgodnie z definicją Warzocha (2004) „jest to dolna część biegu rzeki ograniczona granicą wód słonawych i podlegająca działaniu pływów”.

W polskich warunkach należy mówić o siedlisku „**ujścia rzek**” i takiego pojęcia używano w dalszej części niniejszego opracowania. Siedliskiem jest ujściowy odcinek dolnego biegu rzeki uchodzącej do morza, ograniczony od strony lądu zasięgiem cofki spowodowanej wezbraniem sztormowym (Bajkiewicz-Grabowska i Mikulski 1993). Od strony morza granicę stanowi obrys najdalej wysuniętych elementów morfologicznych delty budowanych z materiału transportowanego przez rzekę (łachy, mielizny). W przypadku braku form morfologicznych budowanych przez rzekę, za granicę odmorską należy przyjąć linię umowną, to jest odcinek linii prostej łączący punkty średniej z wielolecia izohipsy „0” brzegu morskiego, które położone są po obu stronach koryta w ujściu rzeki. W przypadku ujściowych odcinków rzek, w których oddziaływanie wód morskich wykracza poza zasięg ich koryta obszar siedliska należy powiększyć o tereny przyległe. Pozostaje to w zgodności z definicją zasięgu siedliska 1130 w Interpretation Manual of European Union Habitats, która mówi (tłum. z ang.), że „ujście rzeki tworzy jednostkę ekologiczną łącznie z otaczającymi je typami lądowych siedlisk przybrzeżnych” (Michalek i Kruk-Dowgiało 2014).

W Polsce najbardziej złożone ujścia do morza tworzą Odra i Wisła (Warzocha 2004). Ujścia rzek uchodzących do morza są w większości uregulowane i obudowane. Dotyczy to zwłaszcza tych rzek, w których ujściach pobudowano porty. Do takich uregulowanych cieków należą: Rega płynąca do morza umocnionym drewnianymi ostrogami przekopem, Parsęta, Wieprza, Słupia, Łeba, a przede wszystkim Wisła (Warzocha 2004).

Zgodnie z literaturą, kryterium siedliska 1130 związanego z obszarami morskimi spełniają ujściowe odcinki: dopływów Zalewu Wiślanego: Wisła Królewiecka, Szarpawa, Nogat i Elbląg, dopływów Zatoki Gdańskiej: Wisła Przekop i Wisła Śmiała, dopływów Zatoki Puckiej: Gizdekpa, Reda z Zagórką Strugą, dopływów otwartego morza: Piaśnica, Łeba, Słupia, Wieprza, Kanał Szczuczy, Czerwona, Rega, Kanał Resko, Kanał Liwka, Parsęta i Dziwna.

W 2017 roku Instytut Morski w Gdańsku przeprowadzi badania w ramach projektu pn. „Pilotażowy monitoring morskich siedlisk i gatunków chronionych w latach 2015-2018”, w wyniku których dokonana zostanie ocena stanu zachowania tego siedliska.

Literatura

1. Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z. 1993. *Hydrologia ogólna*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, ISBN 8301112662.
2. *Interpretation manual of European Union Habitats 2013*. EUROPEAN COMMISSION DG ENVIRONMENT Nature ENV B.3, EUR 28, April 2013, 144 s.
3. Michalek M., Kruk-Dowgiało L. (red.) 2014. *Zbiornicze sprawozdanie z analizy dostępnych danych i przeprowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych*

(zebranie i analiza wyników inwentaryzacji, materiałów niepublikowanych i opracowań publikowanych, przydatnych do sporządzenia projektów planów) Ostoja w Ujściu Wisły (PLH220004). Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska ws. planu ochrony obszaru PLH220004.

4. Warzocha J. 2004. Ujścia rzek (estuaria). [w:] J. Herbich (red.) *Siedliska morskie i przybrzeżne, nadmorskie i śródlądowe solniska i wydmy. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny* Ministerstwo Środowiska, Warszawa, t. 1, 31-36.